

Rutkowska, Elżbieta

Przesłanki do strategii rozwoju Mazowsza Północnego

Notatki Płockie 45/2-183, 44-46

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PRZESŁANKI DO STRATEGII ROZWOJU MAZOWSZA PÓŁNOCNEGO

Dyskusja dotycząca rozwoju regionalnego Mazowsza Północnego winna być ujęta w ramy strategii rozwoju całego województwa mazowieckiego. Powinniśmy w niej wydobyć elementy i cechy wyróżniające Mazowsze Północne. Głównym zadaniem w działaniu na rzecz zrównoważonego rozwoju winno być wyrównywanie dysproporcji w obszarze województwa mazowieckiego.

Bariery, które należy pokonać na obszarze Mazowsza Północnego to między innymi:

- * istniejące wysokie bezrobocie,
- * niedostosowanie krajowego układu komunikacyjnego drogowo-kolejowego do pełnionych funkcji,
- * brak drugiej przeprawy mostowej na rzece Wiśle w Płocku,
- * słabe wyposażenie w infrastrukturę techniczną (zwodociągowanie),
- * kanalizacja, gazyfikacja, szczególnie gospodarstw wiejskich),
- * niski standard życia ludności wiejskiej,
- * duże rozdrobnienie gospodarstwa rolnych,
- * słabo rozwinięty system organizacji rynku rolnego,
- * niski poziom samoorganizacji rolników,
- * słaby poziom wykształcenia zawodowego rolników, a w szczególności wiedzy o ekonomii i rynku rolnym,
- * brak potencjału dla przetwórstwa rolno-spożywczego.

Wśród atutów wymagających wzmocnienia w naszym otoczeniu należy wymienić:

- * położenie regionu w strefie przyspieszonego rozwoju stymulowanego procesami integracyjnymi z Unią Europejską,
- * centralne położenie, w strefie oddziaływania aglomeracji warszawskiej i łódzkiej,
- * rozwijający się ośrodek akademicki w mieście Płocku, Pułtusk, tworzący się w Ciechanowie, a także Sierpc, Mława - mniejsze ośrodki powiatowe, w których powstają filie wyższych uczelni,
- * dobrze rozwinięte szkolnictwo ponadpodstawowe,
- * miasto Płock - ośrodek przemysłu rafineryjno-petrochemicznego z Polskim Koncernem Naftowym ORLEN,
- * zasoby siły roboczej, w tym wysoko wykwalifikowanej,
- * potencjał produkcyjny, w tym firmy mające ugruntowaną pozycję na rynku krajowym, a także za granicą,
- * kontakty międzynarodowe, głównie w ramach współpracy miast i gmin partnerskich oraz promocja gospodarcza samorządów lokalnych,

* rolnicza przestrzeń produkcyjna z przewagą gleb dobrych i średnich,

- * naturalne walory środowiskowe, w tym między innymi Pojezierza Dobrzyńskiego z Brudzeńskim Parkiem Krajobrazowym, Pojezierza Gostynińskiego z Gostynińsko - Włocławskim Parkiem Krajobrazowym,
- * obszary krajobrazu chronionego,
- * historyczne, kulturowe i krajobrazowe wartości miast Mazowsza Północnego oraz terenów wiejskich,
- * naturalne zaplecze tak biznesowe, jak i turystyczne Warszawy i Łodzi.

Za zadania priorytetowe w strategii rozwoju uważamy:

- * wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, jako podstawowego warunku tworzenia nowych miejsc pracy i przeciwdziałania bezrobociu,
- * rozwój innowacyjności i transfer technologii jako czynników wpływających na wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw na rynkach krajowych i międzynarodowych,
- * rozwój edukacji i wspieranie szkolnictwa wyższego,
- * zinstytucjonalizowaną formę wspierania przedsiębiorczości, transferu technologii oraz rozwoju małych i średnich firm innowacyjnych jaką może stanowić Mazowiecki Park Naukowo-Technologiczny zlokalizowany w Warszawie. Mazowiecki Park Naukowo Technologiczny - jako struktura regionalna mógłby posiadać swoje filie w miastach województwa, które posiadają ośrodki akademickie oraz ośrodki badawczo-rozwojowe, a więc np. Płock,
- * modernizację i przebudowę układu komunikacyjnego - systemów transportowych, a w szczególności:
  - budowę II przeprawy mostowej w Płocku,
  - modernizację drogi krajowej nr 60 Kutno - Płock - Ciechanów, która może stanowić relację drogi via Baltica,
  - modernizację, budowę drogi szybkiego ruchu - nr 10,
  - modernizację sieci kolejowej,
- * rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych, w tym agroturystyki,
- * restrukturyzację rolnictwa i wielofunkcyjny rozwój wsi poprzez:
  - szczególne warunki rozwoju edukacji,
  - tworzenie miejsc pracy dla odchodzących z rolnictwa,
  - wspieranie sektora usług, przetwórstwa rolno-spożywczego,
  - rozwój infrastruktury technicznej i społecznej,
  - ochronę zasobów środowiska naturalnego wraz z wiejskim dziedzictwem kulturowym.

Rozwój regionalny to oczywiście zadanie samorzą-

du wojewódzkiego i samorządów lokalnych, które wojewoda, kierując się zasadą pomocniczości państwa, wspomaga i z którymi współdziała między innymi poprzez:

- współpracę w rozwiązywaniu problemów,
- inspirowanie w tych obszarach, które z racji współdziałania wojewody i zadań przez niego realizowanych wydają się strategiczne, a także z punktu widzenia programów rządowych, które są opracowywane w poszczególnych dziedzinach gospodarki i życia społecznego.

Dla przykładu, Rząd opracował m.in. następujące programy:

- projekt Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego,
- Narodową strategię zatrudnienia i zasobów ludzkich,
- Pakt dla Wsi, spójną politykę strukturalną rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa,
- Narodową strategię ochrony środowiska przyrodniczego,
- Narodową strategię rozwoju transportu na lata 2000-2006,
- Kierunki działań rządu wobec małych i średnich przedsiębiorstw do 2002 roku.

W ramach tych programów, a także wymienionego zakresu współdziałania w rozwoju regionalnym Wojewoda Mazowiecki zorganizował następujące konferencje i seminaria:

- Na szczeblu województwa - regionalnym:

* 7 grudnia 1999 r. we współpracy z Polską Fundacją Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw warsztaty nt. "Integracja Europejska" ze szczególnym omówieniem programów SAPARD, ISPA, PHARE.

* 11 lutego 2000 r. we współpracy z Włosko-Polską Izbą Handlową seminarium nt. Inwestowania w Polsce pod kątem tworzenia spółek z udziałem kapitału zagranicznego,

* 28 kwietnia 2000 r. we współdziałaniu z Programem FABRYKAT 2000 oraz Uniwersyteckim Ośrodkiem Transferu Technologii przy Uniwersytecie Warszawskim - I Mazowiecką Konferencję Regionalną pt. "Możliwości wsparcia Rozwoju Technologicznego Małych i Średnich Przedsiębiorstw",

* 10 maja 2000 r. Minister Skarbu Państwa i Wojewoda Mazowiecki zorganizowali Regionalną Konferencję Inwestycyjną poświęconą prywatyzacji małych i średnich przedsiębiorstw,

* Forum Gospodarcze Na Mazowszu - cykl spotkań w różnych miastach województwa poświęconych szerokiej promocji gospodarki mazowieckiej w poszczególnych dziedzinach oraz omówieniu systemowych rozwiązań procesów prywatyzacyjnych na Mazowszu. Jesienią 2000 r. odbędzie się FORUM w Płocku poświęcone budownictwu.

- Na szczeblu lokalnym, tj. obszaru działania Delegatury w Płocku zorganizowane zostały między innymi:

* 14 grudnia 1999 r. nt. Programów pomocowych dostępnych dla małych i średnich przedsiębiorstw, wymo-

gów Jednolitego Rynku Unii Europejskiej oraz oferty imprez kooperacyjnych pod egidą Komisji Europejskiej, we współpracy z Centrum Euro Info w Warszawie,

* 29 marca 2000 r. nt. "Jak polskie przedsiębiorstwo może sfinansować swój rozwój z funduszy Unii Europejskiej"? zorganizowane we współpracy z Centrum Wspierania Biznesu w Płocku i Agencją Techniki i Technologii.

Dla wsparcia rozwoju firm przekazywane są przedsiębiorstwom i gminom na bieżąco informacje o ogłoszonych programach pomocowych, wspiera się merytorycznie wypełnianie wniosków zgłoszeniowych oraz przybliża problematykę gospodarczo-handlową rynków zagranicznych, głównie od strony zasad dostępu do nich oraz zagranicznych ofert współpracy i propozycji biznesowych. Cyklicznie opracowywany jest KATALOG FIRM, który zawiera oferty gospodarcze.

Niezwykle ważnym obszarem w rozwoju regionalnym jest edukacja. Jednym z działań w ramach reformy oświaty na rzecz wyrównywania dysproporcji w dostępie do edukacji jest tworzenie gimnazjów podyktowane koniecznością wprowadzenia tych samych standardów i poziomu nauczania, między innymi poprzez komputeryzację i dostęp do internetu. Taki program jest aktualnie realizowany. Oczywiście efekty nie są możliwe do uzyskania od razu. Wzmocnienie szkolnictwa średniego i rozwój lokalnych ośrodków akademickich musi stworzyć sprzyjające warunki dla większego dostępu do nauki młodzieży z małych miast i wsi. Dlatego dążyliśmy z powodzeniem do utworzenia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Płocku i wspieramy działania dla utworzenia podobnej szkoły m.in. w Ciechanowie.

Istotnym działaniem Wojewody na rzecz rozwoju regionu jest prywatyzacja państwowych podmiotów gospodarczych. Procesami przekształceń własnościowych objęte zostały wszystkie czynne przedsiębiorstwa państwowe, dla których organem założycielskim jest Wojewoda Mazowiecki. W celu przyspieszenia procesu prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, Ministerstwo Skarbu Państwa przy udziale Wojewody Mazowieckiego wdrożyło program Inicjatyw Prywatyzacyjnych, który finansowany jest ze środków pochodzących z funduszu PHARE.

Zgodnie z wypracowanym przez Wojewodę Mazowieckiego "Programem prywatyzacji na lata 2000 - 2001 na Mazowszu", w roku bieżącym kontynuowana będzie prywatyzacja przedsiębiorstw, w których procesy prywatyzacyjne uruchomione zostały w 1999 r. i latach wcześniejszych.

Priorytetem prywatyzacji na Mazowszu jest zachowanie dotychczasowych oraz stworzenie nowych miejsc pracy. Przykładem są Zakłady Przemysłu Dzwierskiego "COTEX", dla których opracowano program naprawczy, obecnie realizowany, co w konsekwencji uratowało zakład od upadłości oraz nie zwiększyło już i tak dużego bezrobocia w Płocku.

To błąd, że w ustawie o zasadach wspierania rozwoju regionalnego wyłączono całkowicie wojewodę z problematyki związanej z rozwojem regionalnym. W

świelte obecnie obowiązujących uregulowań prawnych wojewoda ma obowiązek współdziałać z samorządem terytorialnym z ramienia rządu. Rozwój regionalny, a więc strategia tego rozwoju i jej realizacja leży w kompetencji samorządu województwa. Wojewoda jako reprezentant rządu w terenie winien być natomiast naturalnym partnerem samorządu wojewódzkiego. W proponowanym rozwiązaniu pozbawia się wojewodę narzędzi i środków do współdziałania, skoro nie przewiduje się dla niego żadnych, nawet wspierających zadań.

To błąd. Do tego aby takie współdziałanie było skuteczne i pomocne muszą być stworzone możliwości, w tym odpowiednie regulacje prawne. Niemniej jednak niezależnie od tej kontrowersyjnej (bardzo ogólnej) ustawy, my będziemy konsekwentnie w województwie mazowieckim tę zasadę pomocniczości państwa i współdziałania z samorządami terytorialnymi, także w zakresie rozwoju regionalnego realizować, uznając to za warunek konieczny dla osiągnięcia celów służących dobru wspólnemu.